

Na osnovu člana IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 16. septembra 2002. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 30. septembra 2002. godine, usvojila je

ZAKON O UPRAVI

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se organizacija uprave institucija Bosne i Hercegovine u pogledu položaja, uloge, ustrojstva, ovlaštenja i obaveza organa uprave i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad tih organa u vršenju poslova uprave.

Član 2.

Poslove uprave obavljaju ministarstva Bosne i Hercegovine i druge institucije Bosne i Hercegovine određene zakonom (u daljem tekstu: organi uprave).

Određene poslove uprave mogu obavljati javne korporacije, komore, javna preduzeća (društva), agencije i druga pravna lica Bosne i Hercegovine kad im je zakonom povjereno vršenje javnih ovlaštenja (institucije s javnim ovlaštenjima).

Organi uprave obavljaju poslove iz svoje nadležnosti samostalno, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 3.

Organe uprave osniva Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlamentarna skupština) na prijedlog Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine.

Član 4.

Organi uprave, u okviru svoje nadležnosti, osiguravaju efikasno i potpuno ostvarivanje prava, sloboda građana predviđenih u Ustavu BiH (u daljem tekstu: Ustav) kao i u aktima navedenim u Aneksu I Ustava.

Organi uprave, u okviru svoje nadležnosti, sarađivat će sa svim međunarodnim mehanizmima za nadgledanje ljudskih prava ustanovljenim za Bosnu i Hercegovinu i nadzornim tijelima ustanovljenim bilo kojim od međunarodnih sporazuma navedenim u Aneksu I. Ustava.

Član 5.

U organima uprave u ravnopravnoj upotrebi kao službeni jezici su bosanski, hrvatski i srpski jezik. U postupcima pred organima uprave stranke se mogu koristiti i drugim jezikom ako taj jezik nije jedan od službenih jezika i to o trošku organa uprave pred kojim se vodi postupak. Službena pisma u organima uprave su ćirilica i latinica.

Član 6.

Rad organa uprave dostupan je javnosti.

Javnost rada organa uprave može se ograničiti ili isključiti samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 7.

U organima uprave osigurava se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenika u skladu s nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Član 8.

Bosna i Hercegovina, u skladu sa zakonom, odgovara za štetu koju organ uprave nanese fizičkom ili pravnom licu nezakonitim radom.

Bosna i Hercegovina ima pravo od državnih službenika ili zaposlenika zahtijevati naknadu iznosa koji je isplatila zbog njihovog nezakonitog rada na ime naknade štete, u roku od šest mjeseci od dana kada je nadoknadila štetu, ako je šteta nastala namjerno ili krajnjom nepažnjom državnih službenika, odnosno zaposlenika.

Član 9.

Sredstva za rad organa uprave obezbjeđuju se u Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Budžet).

Sredstva za obavljanje poslova uprave koji se zakonom prenesu na institucije s javnim ovlaštenjima obezbjeđuju se u Budžetu.

Prihodi koji se ostvare u obavljanju javnih ovlaštenja čine sredstva Budžeta, u skladu sa Zakonom o trezoru institucija Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE II - POSLOVI UPRAVE

Član 10.

1. Zajedničke odredbe

Organi uprave u okviru svoje nadležnosti vrše sljedeće poslove:

- 1) izvršavaju zakone i druge propise;
- 2) vrše upravni nadzor nad provođenjem zakona i drugih propisa;
- 3) donose propise za provođenje zakona i drugih propisa;
- 4) predlažu i daju preporuke iz oblasti zakonodavstva;
- 5) daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti koja se odnose na njihovu nadležnost;
- 6) obavljaju druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.

2. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Član 11.

Organi uprave izvršavaju zakone i druge propise njihovim neposrednim primjenjivanjem, rješavanjem upravnih stvari u upravnom postupku, obavljanjem upravnog nadzora i obavljanjem drugih upravnih poslova iz okvira svoje nadležnosti.

3. Obavljanje upravnog nadzora

Član 12.

U obavljanju upravnog nadzora organi uprave nadziru provođenje zakona i drugih propisa, kao i zakonitost u radu i postupanju organa uprave i institucija BiH s javnim ovlaštenjima.

Upravni nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava u upravnim stvarima;
- 2) nadzor nad zakonitošću rada institucija s javnim ovlaštenjima;
- 3) inspekcijski nadzor.

Član 13.

Organi uprave u obavljanju upravnog nadzora, kada su zato ovlašteni zakonom, nadziru zakonitost rada organa uprave i institucija BiH s javnim ovlaštenjima, a posebno upravnih akata kojima se rješava u upravnim stvarima, i u vezi s tim preduzimaju mjere za koje su ovlašteni zakonom.

Član 14.

U obavljanju inspekcijskog nadzora organi uprave ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja javnih korporacija, javnih preduzeća (društava), agencija i drugih pravnih lica BiH u vezi s provođenjem zakona i drugih propisa, te preduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom.

Član 15.

Vršenje određenih poslova inspekcijskog nadzora (ekspertize, ispitivanja i sl.) može se zakonom, odnosno podzakonskim aktom povjeriti specijaliziranom pravnom licu, ako su za njihovo obavljanje potrebna posebna stručna znanja (tehničke i druge struke) ili primjena naučnih ili posebnih metoda, koje se mogu osigurati samo posebnom opremom (laboratorije i dr.), a za koje ne postoje kadrovske, tehničke i druge mogućnosti da se vrše u organu uprave.

4. Donošenje propisa

Član 16.

Rukovodioci organa uprave donose propise u cilju omogućavanja izvršavanja zakona i drugih propisa iz nadležnosti organa uprave kojim rukovode, kada su za to zakonom ili drugim propisom ovlašteni, kao i druge propise u skladu sa Ustavom i zakonom ili drugim propisom.

5. Predlaganje i davanje preporuka u pogledu zakona i drugih propisa

Član 17.

Rukovodioci organa uprave predlažu i daju preporuke u vezi s propisima iz okvira nadležnosti organa uprave kojim rukovode ili prema zaključku Vijeća ministara.

Član 18.

U vršenju svojih funkcija organi uprave su dužni pribavljati mišljenja odgovarajućih stručnih institucija i drugih pravnih lica o nacrtima propisa iz člana 16. ovog zakona.

Organi uprave su dužni da u obrazloženju nacрта propisa navedu razloge zbog kojih određeni prijedlozi i sugestije organa i pravnih lica iz stava 1. ovog člana nisu prihvaćeni.

6. Odgovaranje na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti

Član 19.

Organi uprave obavezni su pripremati i davati odgovore na pitanja Parlamentarne skupštine, Predsjedništva i Vijeća ministara u vezi sa izvršavanjem zakona i drugih propisa iz svoje nadležnosti kao i o stanju i problemima u oblasti za koju su ti organi osnovani.

7. Obavljanje drugih upravnih i stručnih poslova

Član 20.

Organi uprave prate stanje u oblastima za koje su obrazovani, a naročito izvršavanje zakona i drugih propisa, preduzimaju mjere za koje su ovlašteni ili daju preporuke nadležnim organima u cilju izvršavanja zakona i drugih propisa.

Organi uprave prate stanje u oblastima za koje su obrazovani na osnovu podataka koje sami prikupljaju kada su za to ovlašteni zakonom, kao i podataka koje prikupljaju, obrađuju i dostavljaju drugi organi i pravna lica, na zahtjev organa uprave.

Na osnovu podataka iz stava 2. ovog člana organi uprave izrađuju analitičke, informativne i druge materijale, a prilikom izrade tih materijala organi uprave sarađuju međusobno, a po potrebi i sa stručnim i naučnim institucijama.

Član 21.

Ako se zakonima i drugim propisima koji se predlažu ili prijedlozima koji su sadržani u analitičkim, informativnim ili drugim materijalima koje pripremaju organi uprave, zahtijevaju materijalni izdaci, organi uprave obavezni su da u obrazloženju tih propisa, kao i analitičkim, informativnim i drugim materijalima iskažu sredstva koja su potrebna za provođenje tih propisa i materijala i odrede izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

POGLAVLJE III - POVJERAVANJE JAVNIH OVLAŠTENJA

Član 22.

Javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima (u daljem tekstu: institucije s javnim ovlaštenjima) može se zakonom povjeriti vršenje određenih upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti organa uprave, da u okviru svoje djelatnosti odlučuju o pojedinačnim stvarima o određenim pravima i obavezama građana, javnih preduzeća i drugih pravnih lica.

Institucijama s javnim ovlaštenjima ne mogu se povjeravati poslovi inspekcijskog nadzora osim stručnih poslova koji su od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora (ekspertize, tehnička ispitivanja i sl.) ako za vršenje tih poslova organi uprave nemaju tehničke i druge uslove.

Član 23.

Na institucije s javnim ovlaštenjima shodno se primjenjuju načela ovog zakona koja se odnose na samostalnost u radu organa uprave, zakonitost njihovog rada, javnost rada organa uprave, upotrebu službenih i ostalih jezika i pisma i druga načela utvrđena u čl. 4., 7. i 8. ovog zakona.

Član 24.

Ako institucija s javnim ovlaštenjima ne vrši povjerene poslove u skladu sa zakonom i drugim propisom, organ uprave koji vrši upravni nadzor obavezan je pismeno upozoriti ovlašteni organ te institucije i predložiti mu mjere za rješavanje tog pitanja, a prema potrebi, obavezan je preduzeti i druge mjere u okviru svojih prava i dužnosti kako bi se javna ovlaštenja obavljala u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 25.

Upravni nadzor nad radom institucija s javnim ovlaštenjima u obavljanju poslova uprave koji su preneseni na te institucije vrše organi uprave iz upravne oblasti za koju su ti organi obrazovani, u skladu s ovim i drugim zakonom.

Član 26.

U vršenju upravnog nadzora nad radom institucija s javnim ovlaštenjima nadležni organ uprave ima pravo i dužnost naročito da:

- 1) provodi inspekcijski nadzor i u okviru svoje nadležnosti osigurava zakonito i blagovremeno obavljanje poslova;
- 2) rješava po žalbama protiv donesenih upravnih akata u vršenju povjerenih javnih ovlaštenja, kada je to utvrđeno zakonom;
- 3) daje stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na vršenje povjerenih javnih ovlaštenja;
- 4) preduzima i druge mjere i vrši druga prava koja po zakonu ima drugostepeni organ uprave u upravnom postupku.

Institucija s javnim ovlaštenjima dužna je nadležnom organu uprave koji vrši upravni nadzor nad njenim radom najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o vršenju povjerenih javnih ovlaštenja i na traženje organa uprave dostavljati određene podatke i dokumenta koji su od značaja za vršenje nadzora.

POGLAVLJE IV - ODNOS ORGANA UPRAVE PREMA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI, VIJEĆU MINISTARA, MEĐUSOBNI ODNOSI ORGANA UPRAVE, ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA IZVRŠNIM ORGANIMA I ORGANIMA UPRAVE ENTITETA I BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA OMBUDSMENU ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Odnos organa uprave prema Parlamentarnoj skupštini

Član 27.

Organi uprave odgovorni su Parlamentarnoj skupštini za zakonito, potpuno, efikasno i profesionalno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Organi uprave imaju ovlaštenja i obaveze da Parlamentarnoj skupštini radi razmatranja iznose pojedina značajnija pitanja iz svoje nadležnosti i da daju preporuke u vezi s provođenjem i izvršavanjem zakona i drugih propisa.

Organi uprave obavezni su na zahtjev Parlamentarne skupštine podnositi izvještaje o svom radu, o stanju u oblasti za koju su obrazovani, o izvršavanju zakona i drugih propisa, odgovarati na pitanja poslanika - delegata Parlamentarne skupštine i u skladu s programom rada, odnosno na zahtjev Parlamentarne skupštine, pripremiti prijedloge zakona i druge propise, analitičke, informativne i druge materijale.

Organi uprave obavezni su na zahtjev Parlamentarne skupštine preduzeti odgovarajuće organizacione, kadrovske i druge mjere kojima se osigurava efikasno izvršavanje poslova.

2. Odnos organa uprave prema Vijeću ministara

Član 28.

U cilju osiguranja izvršavanja zakona i drugih propisa Parlamentarne skupštine, Vijeće ministara može: prema organima uprave utvrditi uputstva i smjernice o načinu izvršavanja zakona i drugih propisa Parlamentarne skupštine i propisa Vijeća ministara, naložiti im da u određenom roku donesu propise ili preduzmu mjere za koje su ovlašteni, utvrditi rokove za izvršavanje pojedinih zadataka i naložiti organima uprave da ispituju stanje u oblastima iz svoje nadležnosti i podnesu Vijeću ministara izvještaj s odgovarajućim prijedlozima.

Član 29.

Radi ostvarivanja odgovornosti organa uprave prema Vijeću ministara, Vijeće ministara može otvoriti raspravu o radu i odgovornosti organa uprave i utvrditi način ispitivanja stanja u oblasti iz njegove nadležnosti i pokrenuti postupak za smjenjivanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca organa uprave.

Član 30.

Organi uprave obavezni su Vijeću ministara dostavljati izvještaje o svom radu i o stanju u oblastima iz njihove nadležnosti, kao i informacije, objašnjenja, podatke, spise i drugu dokumentaciju koji su potrebni za rad Vijeća ministara.

Organi uprave mogu od Vijeća ministara tražiti uputstva i smjernice o određenim pitanjima izvršavanja zakona i drugih propisa. Vijeće ministara obavezno je odgovoriti na traženje organa uprave.

Organi uprave mogu Vijeću ministara predlagati razmatranje određenih pitanja iz svoje nadležnosti i davati mu prijedlog za preduzimanje potrebnih mjera.

3. Međusobni odnosi organa uprave

Član 31.

Međusobni odnosi organa uprave zasnivaju se na ovlaštenjima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na saradnji, međusobnom informisanju i dogovaranju.

U ostvarivanju međusobne saradnje organi uprave obavezni su jedni drugima dostavljati podatke i informacije potrebne za obavljanje poslova, razmjenjivati informacije i iskustva i osnivati zajedničke stručne komisije i druga radna tijela, i ostvarivati druge oblike međusobne saradnje.

4. Odnos organa uprave prema izvršnim organima i organima uprave entiteta i Brčko Distrikta BiH

Član 32.

Odnosi organa uprave prema izvršnim organima i organima uprave entiteta i Brčko Distrikta BiH zasnivaju se na ovlaštenjima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na saradnji, međusobnom informisanju i dogovaranju.

Član 33.

Organi uprave imaju pravo od izvršnih organa, organa uprave i drugih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH tražiti podatke, izvještaje i ostalu dokumentaciju neophodnu za vršenje svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom.

Organi uprave dužni su izvršnim organima, organima uprave i drugim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH dostaviti neophodne podatke potrebne za funkcionisanje tih organa.

5. Odnosi organa uprave prema ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Član 34.

Odnos organa uprave prema ombudsmenu za ljudska prava BiH (u daljem tekstu: ombudsman) zasniva se na obavezama organa uprave, utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na međusobnoj saradnji, informisanju i dogovaranju.

Član 35.

Organi uprave obavezni su omogućiti ombudsmenu na njegov zahtjev nesmetano ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno rada državnih službenika u organu uprave.

Organi uprave obavezni su ombudsmenu osigurati sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i osigurati saradnju svakog državnog službenika posebno, u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Organi uprave obavezni su ombudsmenu, na njegov zahtjev, osigurati i prisustvo pri rješavanju upravnih stvari.

Član 36.

Ako organ uprave ne postupi po zahtjevu ombudsmena iz člana 35. ovog zakona, ombudsman može od Vijeća ministara zatražiti da preduzme potrebne mjere prema rukovodiocu organa uprave.

POGLAVLJE V - ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA JAVNIM KORPORACIJAMA, KOMORAMA, JAVNIM PREDUZEĆIMA (DRUŠTVIMA), AGENCIJAMA I DRUGIM PRAVNIM LICIMA BiH I STRANKAMA

1. Odnosi organa uprave prema javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima BiH

Član 37.

Organi uprave imaju prema javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima, ovlaštenja i obaveze predviđene zakonom.

Član 38.

Organi uprave sarađuju s javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društva), agencijama i drugim pravnim licima u pitanjima koja su od značaja za rad organa uprave ili su od interesa za rad tog pravnog lica.

Javne korporacije, komore, javna preduzeća (društva), agencije i druga pravna lica iz člana 37. ovog zakona obavezna su, na zahtjev organa uprave, dostavljati podatke i informacije iz svoje djelatnosti.

Postupak podnošenja zahtjeva, kojim organi uprave traže pristup određenim informacijama od pravnih lica iz člana 37. ovog zakona, kao i utvrđivanje izuzetaka kod objavljivanja tražene informacije, vrši se po odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini.

2. Odnos organa uprave prema strankama

Član 39.

Organi uprave obavezni su zahtjeve stranaka rješavati u propisanim rokovima.

Organi uprave obavezni su razmatrati i dati odgovore na predstavke i prijedloge koje im podnose stranke.

Član 40.

Organi uprave ostvaruju neposredne kontakte sa strankama i obavezni su organizirati obavljanje poslova od značaja za ostvarivanje prava stranaka na način i pod uslovima kojima se strankama omogućuje da što jednostavnije, brže i efikasnije ostvaruju prava i izvršavaju obaveze kod tih organa.

Član 41.

Rukovodilac organa uprave obavezan je bez odgađanja razmotriti podnijete predstavke, i prijedloge i pritužbe stranaka na nepravilan odnos državnih službenika u organu uprave prema njima kada se obraćaju tim organima u cilju ostvarivanja prava, odnosno izvršavanja svojih obaveza.

Rukovodilac organa uprave obavezan je ispitati podnesene predstavke, prijedloge i pritužbe ako ih ocijeni osnovanim, preduzeti zakonom predviđene mjere prema državnom službeniku na čiji se rad predstavka odnosi.

Rukovodilac organa uprave obavezan je u roku od 8 (osam) dana od dana prijema predstavke, prijedloga odnosno pritužbe stranci dati pismeni odgovor o preduzetim mjerama u vezi s njihovom predstavkom, prijedlogom, odnosno pritužbom.

Član 42.

Organi uprave u rješavanju upravnih stvari ne smiju od stranaka zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi uprave ili institucije s javnim ovlaštenjima vode službene evidencije.

Uvjerenja i isprave iz stava 1. ovog člana, organ uprave, odnosno institucija s javnim ovlaštenjima obavezno pribavlja po službenoj dužnosti.

Član 43.

Kad se u upravnom postupku stranka odazove pozivu, a bez njene krivice službena radnja radi koje je pozvana nije obavljena, ima pravo zahtijevati naknadu nastalih troškova.

O zahtjevu odlučuje rukovodilac organa uprave zaključkom u skladu s propisima kojim se uređuje naknada troškova svjedocima u upravnom postupku.

Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana stranka može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud).

Troškovi iz stava 1. ovog člana isplaćuju se na teret sredstava za rad organa uprave pred kojim je vođen upravni postupak.

Član 44.

Odredbe čl. 39. do 43. ovog zakona shodno se primjenjuju i na rad institucija s javnim ovlaštenjima kada u obavljanju javnih ovlaštenja rješavaju o pravima i obavezama građana, javnih korporacija, komora, javnih preduzeća (društava), agencija i drugih pravnih lica.

POGLAVLJE VI - NAČELA ORGANIZACIJE ORGANA UPRAVE

1. Načela organizacije organa uprave

Član 45.

Unutrašnja organizacija organa uprave zasniva se na načelu racionalnog i efikasnog rada organa uprave i načelu osiguranja ekspertnog rada organa uprave, što uključuje i korištenje ekspertne i tehničke podrške postojećih institucija.

U cilju realizacije ovih načela, unutrašnjom organizacijom organa uprave osigurava se:

- racionalna organizacija rada, efikasno obavljanje poslova i uspješno rukovođenje organom uprave,
- grupisanje poslova u skladu s njihovom prirodom i načinom njihovog obavljanja,
- potpunije objedinjavanje zajedničkih i općih poslova radi njihovog racionalnog obavljanja i korištenja usluga zajedničkih službi osnovanih za potrebe svih ili pojedinih organa uprave,
- ostvarivanje pune saradnje organa uprave s drugim organima, a naročito s onim organima i institucijama koje su ustanovljene za pružanje ekspertne i tehničke pomoći.

2. Osnivanje organa uprave

Član 46.

Organi uprave su ministarstva i upravne organizacije.

Član 47.

Organi uprave osnivaju se zakonom koji donosi Parlamentarna skupština na prijedlog Vijeća ministara.

Organi uprave osnivaju se na način koji osigurava potpuno i racionalno obavljanje poslova uprave, efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza građana, javnih korporacija, komora, javnih preduzeća (društva), agencija i drugih pravnih lica.

Organi uprave osnivaju se u skladu s obimom poslova i načelima grupisanja poslova prema vrsti, srodnosti i međusobnoj povezanosti i s potrebama efikasnog rukovođenja radom i osiguravanja samostalnosti u radu.

Član 48.

Ministarstvo se osniva za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti BiH u oblastima u kojima organi uprave u cjelini ili u većem obimu, neposredno osiguravaju izvršavanje zakona i drugih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje.

Upravne organizacije osnivaju se za obavljanje upravnih i stručnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebnu organizovanost i samostalnost u radu.

Član 49.

Za obavljanje stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe Predsjedništva, Parlamentarne skupštine, Vijeća ministara i organa uprave mogu se osnovati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe.

O osnivanju službi iz stava 1. ovog člana za potrebe Predsjedništva odlučuje Predsjedništvo, za potrebe Parlamentarne skupštine odlučuje Parlamentarna skupština a za potrebe Vijeća ministara i organa uprave odlučuje Vijeće ministara.

Službe iz stava 1. ovog člana odlukom osnivaju organi iz stava 2. ovog člana.

Član 50.

Upravne organizacije mogu se osnivati kao samostalne upravne organizacije i kao upravne organizacije u sastavu ministarstva.

Upravne organizacije osnivaju se u obliku agencija, zavoda ili direkcije.

Upravna organizacija ima svojstvo pravnog lica.

Član 51.

Agencija se osniva za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova iz okvira nadležnosti BiH koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova.

Zavod se osniva za vršenje određenih stručnih i drugih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebno organiziranje i samostalnost u radu.

Direkcija se osniva za vršenje određenih stručnih poslova pretežno privrednog karaktera i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebno organiziranje i samostalnost u radu.

Upravne organizacije mogu se osnivati u sastavu ministarstva ako je to potrebno zbog međusobne povezanosti poslova iz nadležnosti ministarstva i uprave i kad je, pored određenog stepena samostalnosti u vršenju poslova iz nadležnosti uprave, potrebno osigurati usmjeravanje i nadzor u obavljanju poslova tih upravnih organizacija od ministarstva.

3. Unutrašnja organizacija organa uprave

Član 52.

Unutrašnja organizacija organa uprave utvrđuje se pravilnikom.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji donosi rukovodilac organa uprave uz saglasnost Vijeća ministara.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji organa uprave mora biti usklađen s nadležnostima organa uprave kao i s općim načelima o unutrašnjoj organizaciji organa uprave, koja propisuje Vijeće ministara.

Član 53.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave utvrđuju se:

- organizacione jedinice i njihova nadležnost;
- način rukovođenja;
- programiranje i izvršavanje poslova;
- ovlaštenja i odgovornosti državnih službenika u obavljanju poslova;
- ukupan broj državnih službenika i zaposlenika za obavljanje poslova;

- naziv i raspored poslova po organizacionim jedinicama, s opisom poslova za svakog državnog službenika i zaposlenika ili grupu državnih službenika i zaposlenika s potrebnim uslovima u pogledu stručne spreme i drugih uslova za rad na određenim poslovima;
- broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uslovi za njihov prijem.

Poslovi organa uprave u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji grupišu se prema njihovoj vrsti, srodnosti, obimu i stepenu složenosti, odgovornosti i drugim uslovima za njihovo obavljanje.

4. Radni odnosi u organima uprave

Član 54.

Radni odnosi državnih službenika i zaposlenika u organima uprave uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ili drugim posebnim zakonom.

5. Rukovođenje organima uprave

Član 55.

Radom ministarstva rukovodi ministar, a radom upravne organizacije rukovodi direktor.

Ministar ima dva zamjenika. Ministar i zamjenici ministra imenuju se iz reda tri konstitutivna naroda.

Direktor upravne organizacije može imati jednog ili više zamjenika ako je to utvrđeno aktom o njenom osnivanju.

Direktor i njegovi zamjenici ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda u BiH.

Član 56.

Direktora samostalne upravne organizacije imenuje Vijeće ministara na prijedlog predsjedavajućeg Vijeća ministara.

Direktora upravne organizacije u sastavu ministarstva imenuje Vijeće ministara na prijedlog ministra i oba zamjenika ministara ministarstava u kojem se nalazi ta upravna organizacija.

Član 57.

U rukovođenju pojedinim područjima rada ministru pomažu rukovodeći državni službenici.

U ministarstvu se mogu postavljati pomoćnici ministra, glavni inspektori i stručni savjetnici.

U samostalnoj upravnoj organizaciji mogu se postavljati pomoćnici direktora, a u upravnoj organizaciji u sastavu ministarstva savjetnici direktora.

Rukovodeći državni službenici za svoj rad odgovaraju ministru, odnosno direktoru upravne organizacije.

Član 58.

Pomoćnik ministra rukovodi osnovom organizacije (Sektorom) i odgovoran je za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala dodijeljenih osnovnoj organizacionoj jedinici.

Pomoćnik direktora samostalne upravne organizacije rukovodi određenim područjem rada ili određenom organizacionom jedinicom i vrši druge poslove iz određene oblasti koje mu odredi direktor.

Glavni inspektor neposredno organizira i rukovodi radom inspektora u određenoj oblasti inspekcijskog nadzora.

Stručni savjetnik ministra i savjetnik direktora upravne organizacije u sastavu ministarstva vrše poslove iz određene oblasti rada koji podrazumijevaju odgovornost, visok stepen stručnosti i nezavisnosti u određenim oblastima rada u okviru organizacionih jedinica.

Član 59.

Način postavljenja i razrješenja rukovodećih državnih službenika iz člana 57. ovog zakona uređuje se odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i ministarstvima Bosne i Hercegovine kao i drugim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 60.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ministarstva, odnosno upravne organizacije utvrđuju se radna mjesta rukovodećih državnih službenika, poslovi koje oni obavljaju i njihova ovlaštenja u vršenju državne službe.

Rukovodeći državni službenici ostvaruju svoja prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa shodno propisima koji se primjenjuju na državne službenike u organima uprave, ako zakonom nije drugačije određeno.

POGLAVLJE VII - OVLAŠTENJA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI RUKOVODIOCA ORGANA UPRAVE

1. Rukovodilac organa uprave, njegov zamjenik, rukovodeći službenici i službenici s posebnim ovlaštenjima

Član 61.

Organom uprave rukovodi rukovodilac.

Rukovodilac organa uprave predstavlja organ uprave, organizuje i osigurava zakonito i efikasno obavljanje poslova, donosi propise i izdaje druge akte za koje je ovlašten i preduzima druge mjere iz nadležnosti organa uprave, te odlučuje u skladu sa zakonom o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i zaposlenika u vršenju službe.

Rukovodioca organa uprave imenuje i razrješava organ određen Ustavom i zakonom.

Rukovodilac organa uprave obavezan je da na osnovu i u okviru Ustava, zakona, drugih propisa i smjernica Vijeća ministara savjesno vrši povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno vršenje, kao i za rad organa kojim rukovodi.

Član 62.

Rukovodilac organa uprave ima zamjenika koji ga zamjenjuje ukoliko on nije u mogućnosti obavljati svoja ovlaštenja i obaveze.

Zamjenika rukovodioca organa uprave imenuje i smjenjuje organ koji imenuje rukovodioca, ako Ustavom i zakonom nije drugačije određeno.

O broju zamjenika rukovodioca organa uprave odlučuje se propisom o osnivanju organa uprave.

Član 63.

Rukovodiocu organa uprave u rukovođenju pojedinim područjima rada pomažu rukovodeći državni službenici.

Rukovodeće državne službenike postavlja i smjenjuje Vijeće ministara na prijedlog rukovodioca organa uprave ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 64.

Poslove inspekcijskog nadzora i druge značajnije upravne i stručne poslove obavljaju državni službenici s posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (u daljem tekstu: državni službenici s posebnim ovlaštenjima), koje postavlja i razrješava rukovodilac organa uprave, ako zakonom nije drugačije određeno.

Državni službenici s posebnim ovlaštenjima postavljaju se na radna mjesta prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave.

Član 65.

Rukovodilac organa uprave, njegov zamjenik i rukovodeći državni službenici, ne smiju obavljati dužnost, aktivnost ili biti na položaju koji dovodi do sukoba interesa sa njegovim službenim dužnostima niti obavljati dodatnu aktivnost za koju se plaća naknada, osim u slučaju kada je to odobrio ministar ili rukovodilac institucije.

Bliže odredbe u vezi s nespojivošću s dužnostima državnog službenika razrađene su u Zakonu o sprečavanju sukoba interesa u obavljanju javnih dužnosti.

2. Odgovornost rukovodioca organa uprave i njegovog zamjenika

Član 66.

Rukovodilac organa uprave i njegov zamjenik odgovorni su ako se u izvršavanju svojih ovlaštenja i obaveza ne pridržavaju zakona, smjernica Parlamentarne skupštine i Vijeća ministara.

U slučaju postojanja odgovornosti iz stava 1. ovog člana rukovodilac organa uprave i njegov zamjenik smjenjuju se s funkcije, a smjenjivanje ne isključuje krivično gonjenje niti odgovornost za naknadu štete, ako Ustavom ili zakonom nije drugačije određeno.

Prijedlog za smjenjivanje rukovodioca organa uprave i njegovog zamjenika podnosi organ određen Ustavom i zakonom.

Član 67.

U postupku smjenjivanja osigurat će se rukovodiocu organa uprave, odnosno njegovom zamjeniku, da se izjasni o činjenicama zbog kojih je pokrenut postupak smjenjivanja kao i da daje obavještenja i potrebne podatke od značaja za utvrđivanje te odgovornosti.

Organ nadležan za smjenjivanje povodom prijedloga za smjenjivanje donosi odluku kojom se utvrđuje postojanje razloga za smjenjivanje ili odluku kojom se odbija prijedlog za smjenjivanje.

Povodom prijedloga za smjenjivanje organ nadležan za smjenjivanje može, i kada nema osnova za donošenje odluke o smjenjivanju, ukazati na nepravilnosti u radu rukovodioca i njegovog zamjenika.

Organ nadležan za smjenjivanje može, dok traje postupak smjenjivanja, udaljiti od obavljanja ovlaštenja i obaveza rukovodioca organa uprave, odnosno njegovog zamjenika.

Protiv odluke o prijedlogu za smjenjivanje rukovodioca organa uprave i njegovog zamjenika, kao i odluke o udaljenju od obavljanja funkcije dok se vodi postupak za smjenjivanje, ne mogu se koristiti pravna sredstva.

Član 68.

Rukovodilac organa uprave, odnosno njegov zamjenik, ako smatra da nije u mogućnosti uspješno obavljati povjerena ovlaštenja i obaveze i ne može preuzeti odgovornost za njihovo vršenje, ima pravo podnijeti ostavku.

Rukovodilac, odnosno njegov zamjenik ostaju na dužnosti do roka određenog zakonom ili roka koji odredi organ nadležan za odlučivanje o ostavci.

Podnesena ostavka ne isključuje vođenje postupka smjenjivanja iz razloga predviđenih u članu 66. ovog zakona.

POGLAVLJE VIII - DRŽAVNI SLUŽBENICI I ZAPOSLENICI

Član 69.

Poslove uprave u organima uprave obavljaju državni službenici.

Pomoćne i tehničke poslove za potrebe organa uprave obavljaju zaposlenici.

Član 70.

Prijem državnih službenika u radni odnos u organ uprave, prava, obaveze i odgovornosti, druga statusna pitanja, plaće i druga materijalna primanja državnih službenika, kao i sprečavanje sukoba interesa u obavljanju dužnosti državnih službenika, uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama vlasti u BiH i drugim posebnim zakonom.

Prijem zaposlenika u radni odnos u organ uprave, prava, obaveze i odgovornosti i druga statusna pitanja, kao i plaće i druga materijalna primanja zaposlenika, uređuju se posebnim zakonom.

POGLAVLJE IX - INSPEKCIJSKI NADZOR

1. Zajedničke odredbe o inspekcijskom nadzoru

Član 71.

Poslove inspekcijskog nadzora vrše organi uprave u skladu sa zakonom.

Poslove inspekcijskog nadzora obavljaju inspektori.

Kad to potreba službe zahtijeva, rukovodilac organa uprave može ovlastiti i drugog državnog službenika organa uprave koji ima odgovarajuću stručnu spremu da izvrši određene poslove inspekcijskog nadzora, odnosno da inspektoru pomaže u obavljanju nadzora, o čemu se donosi rješenje.

Član 72.

Inspektor ima iskaznicu kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja predviđena zakonom.

Ministar civilnih poslova i komunikacija propisuje oblik i sadržaj iskaznice, a iskaznicu inspektoru izdaje rukovodilac organa uprave u kome taj inspektor radi.

Član 73.

Postupak inspekcijskog nadzora pokreće i vodi inspektor po službenoj dužnosti.

Svako lice ima pravo podnijeti zahtjev inspektoru da izvrši određeni inspekcijski nadzor i da preduzme upravne mjere za koje je ovlašten zakonom.

Po zahtjevu iz stava 2. ovog člana inspektor je obavezan izvršiti inspekcijski nadzor, sačiniti zapisnik i preduzeti odgovarajuće mjere i o tome pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Svaki organ čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru dužan je inspektoru omogućiti obavljanje nadzora i davati mu potrebna obavještenja i podatke od značaja za obavljanje nadzora.

Član 74.

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i obavezu neposredno pregledati poslovne prostorije i druge objekte, proces rada, proizvode i drugu robu, isprave i druge dokumente, kao i obavljati druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora (utvrđivanje identiteta osoba, saslušavanje, uzimanje uzoraka radi analize i sl.).

Ako se inspektoru u obavljanju inspekcijskog nadzora onemogućava vršenje pregleda ili pruži fizički otpor ili ako taj otpor osnovano očekuje, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije koja je obavezna pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru da izvrši inspekcijski nadzor.

Član 75.

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor je obavezan postupati tako da se ne ugrozi zakonom i drugim propisom određena službena tajna.

O svakom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik i u njemu navesti činjenično stanje utvrđeno inspekcijskim nadzorom.

Zapisnik se sastavlja po pravilima upravnog postupka a dostavlja se odgovornom licu kod koga je izvršen inspekcijski nadzor.

Član 76.

Kada u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis čije izvršenje nadzire, inspektor ima ovlaštenja i obavezu da naloži sljedeće mjere:

- 1) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone u određenom roku;
- 2) narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje je pravno lice, organ uprave i institucija s javnim ovlaštenjima obavezan da preduzme;
- 3) zabraniti preduzimanje radnji koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom ili drugim propisom nad čijim provođenjem vrši nadzor;
- 4) izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten;
- 5) preduzeti druge upravne mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisom ovlašten.

Član 77.

Ako inspektor utvrdi da je povredom zakona ili drugog propisa učinjena povreda radne dužnosti, prekršaj, privredni prestup ili krivično djelo, dužan je, bez odgađanja, podnijeti zahtjev za utvrđivanje odgovornosti zbog povrede radne dužnosti ili učinjenog prekršaja, odnosno prijavu zbog učinjenog privrednog prestupa ili krivičnog djela.

Član 78.

O preduzimanju upravnih mjera iz člana 76. stav 1. tačka 1, 2. i 3. ovog zakona inspektor obavezno donosi rješenje. Osnov za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje navedeno u zapisniku iz stava 2. člana 75. ovog zakona.

Na rješenje iz stava 1. ovog člana ovlaštena osoba ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Protiv rješenja donesenog po žalbi iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor kod Suda.

Član 79.

O izvršenom inspekcijskom nadzoru i preduzetim upravnim mjerama iz člana 76. ovog zakona inspektor vodi evidenciju. Sadržaj i način vođenja evidencije propisuje ministar civilnih poslova i komunikacija.

Član 80.

Inspektor može privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, o čemu je dužan izdati potvrdu.

Član 81.

Inspektor je obavezan pratiti provođenje upravnih mjera naloženih rješenjem iz člana 78. ovog zakona i u granicama svojih ovlaštenja osigurati njihovo provođenje.

Ako inspektor ne može osigurati provođenje upravnih mjera na način i u roku kako je rješenjem određeno, dužan je obavijestiti o tome bez odgađanja rukovodioca organa uprave koji je obavezan preduzeti mjere radi osiguranja provođenja naloženih mjera.

Član 82.

Inspektor može preduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire kao što su: upozorenje fizičkim i pravnim licima na obaveze iz propisa, ukazivanje na štetne posljedice, predlaganje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i slično.

Javna korporacija, komora, javno preduzeće (društvo), agencija i drugo pravno lice i institucije s javnim ovlaštenjima, odnosno organi uprave kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obavezni su postupiti po rješenju inspektora iz člana 78. ovog zakona.

2. Upravna inspekcija

Član 83.

Poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem ovog zakona, zakona koji se odnose na državne službenike i zaposlenike organa uprave, upravni postupak i posebne upravne postupke, kao i kancelarijsko poslovanje u organima uprave vrši Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija.

Poslove upravne inspekcije iz stava 1. ovog člana neposredno vrše upravni inspektori.

Za upravnog inspektora može se postaviti diplomirani pravnik koji ima položen stručni ispit za državne službenike organa uprave i najmanje tri godine radnog iskustva na najsloženijim upravnim poslovima.

Član 84.

Upravni inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem zakona i drugih propisa vrši nadzor naročito u pogledu:

- ostvarivanja prava i pravnih interesa i izvršavanja obaveza građana, javnih korporacija, komora, javnih preduzeća (društava), agencija i drugih pravnih lica u upravnom postupku;

- primjene propisa koji se odnose na organizaciju i način rada organa uprave;
- radnih odnosa u organima uprave i ispunjavanja uslova državnih službenika koji rade na poslovima upravnog rješavanja u institucijama s javnim ovlaštenjima;
- rješavanja upravnih stvari u propisanim rokovima;
- pravilnosti primjene propisa u upravnom postupku;
- načina prikupljanja dokaza u upravnom postupku, a posebno dokaza koji se pribavljaju po službenoj dužnosti;
- provođenja administrativnog izvršenja;
- pružanja pravne pomoći građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima u upravnom postupku;
- vođenja evidencije o upravnim predmetima;
- primjene propisa o kancelarijskom poslovanju.

Član 85.

Ako upravni inspektor utvrdi da utvrđene nepravilnosti i nedostaci u radu proizilaze iz razloga nestručnosti državnog službenika za obavljanje poslova na koji je raspoređen, predložiti će rukovodiocu organa uprave da tog državnog službenika rasporedi na druge poslove.

Član 86.

U vršenju inspekcijskog nadzora upravni inspektor sastavlja zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru, koji naročito sadrži utvrđeno činjenično stanje i nepravilnosti i nedostatke u radu, te primjerak zapisnika dostavlja rukovodiocu organa uprave ili ustanove a po potrebi i Vijeću ministara.

Član 87.

Ako upravni inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, dužan je donijeti rješenje i njime naložiti mjere iz člana 76. ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 1. člana 78. ovog zakona rukovodilac organa uprave i institucije s javnim ovlaštenjima može u roku od osam dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu ministru civilnih poslova i komunikacija.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovog člana odgađa izvršenje rješenja.

Protiv rješenja ministra civilnih poslova i komunikacija može se pokrenuti upravni spor kod Suda.

Član 88.

Ako upravni inspektor utvrdi da se povredama zakona i drugih propisa građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima onemogućava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa u propisanim rokovima, ili na drugi način, obavezan je, o tome, bez odgađanja, pismeno upoznati Vijeće ministara, ukazati na posljedice koje su iz takvog stanja nastupile ili bi mogle nastupiti i predložiti preduzimanje odgovarajućih mjera.

Član 89.

Građani, javne korporacije, komore, javna preduzeća (društva), agencije i druga pravna lica imaju pravo da se, radi zaštite svojih prava utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima, obraćaju usmeno ili pismeno upravnom inspektor u svim slučajevima kad im se na bilo koji način otežava da brzo i jednostavno ostvaruju svoja prava i pravne interese ili izvršavaju svoje obaveze kod organa uprave, agencije ili institucije s javnim ovlaštenjima, a naročito:

- 1) ako im se u zakonom propisanom roku ne rješavaju zahtjevi i žalbe u upravnom postupku;
 - 2) ako se od njih traži da u upravnom postupku dokazuju činjenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po službenoj dužnosti obavezan da pribavlja državni službenik koji vodi upravni postupak;
 - 3) ako im se ne izvršavaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku;
 - 4) ako im se ne pruža pravna pomoć u ostvarivanju prava i pravnih interesa i u izvršavanju obaveza u upravnom postupku.
- Upravni inspektor obavezan je odmah postupiti po zahtjevu iz stava 1. ovog člana na način utvrđen odredbama člana 73. stav 3. ovog zakona.

POGLAVLJE X - SREDSTVA ZA RAD ORGANA UPRAVE

Član 90.

Sredstva za rad organa uprave iskazuju se u Budžetu koji donosi Parlamentarna skupština, na prijedlog Predsjedništva, a na preporuku Vijeća ministara.

Sredstva za rad organa uprave čine: sredstva za plaće i naknade, sredstva za materijal i usluge, kapitalni izdaci i programi posebne namjene.

Prihodi koje organi uprave ostvare svojom djelatnošću čine budžetska sredstva.

Sredstva za plaće

Član 91.

Organi uprave stiču sredstva za plaće državnih službenika i zaposlenika, u skladu s Pravilnikom o sistematizaciji poslova i zadataka kao i zavisno od broja i strukture zaposlenih.

Plaće državnih službenika i zaposlenika u organima uprave uređuju se posebnim propisom donesenim na osnovu zakona.

Sredstva za materijal i usluge

Član 92.

Sredstva za materijal i usluge služe za:

- nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i isplatu troškova grijanja;
- isplatu troškova za električnu energiju i održavanje čistoće u radnim prostorijama;
- isplatu troškova za poštansko-telefonske usluge, zakup i redovno održavanje prostorija;
- nabavku stručnih publikacija, literature i štampanje službenih materijala;
- isplatu putnih i drugih troškova koji predstavljaju lična primanja a koji se po posebnim propisima priznaju organima uprave;
- isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti organa uprave;
- isplatu naknade za pokriće izdataka za ishranu državnih službenika i zaposlenika u toku rada, naknade za prijevoz državnih službenika i zaposlenika na posao i s posla, naknade za korištenje godišnjeg odmora i drugo;
- isplatu troškova osiguranja i drugih kapitalnih izdataka.

Član 93.

Sredstva za materijal i usluge koji su zajednički za dva ili više organa uprave (grijanje, električna energija, održavanje radnih prostorija i sl.) dodjeljuju se, po pravilu, organu ili službi u čijem je

djelokrugu vršenje poslova koji čine zajedničke troškove, o čemu odlučuje Vijeće ministara na prijedlog ministra civilnih poslova i komunikacija.

Programi posebne namjene

Član 94.

Programi posebne namjene služe za podmirenje određenih posebnih potreba u vezi s radom organa uprave.

Sredstva za Programe iz posebne namjene mogu se koristiti neposredno iz Budžeta ili prenijeti na poseban račun organa uprave.

Kapitalni izdaci

Član 95.

Kapitalni izdaci za:

- inventar i druge pokretne stvari;
- izdaci namijenjeni za nabavku opreme.

Član 96.

Organ uprave može sredstva za kapitalne izdatke koristiti zajedno s drugim organima uprave i drugim institucijama.

Vijeće ministara može utvrditi da se pojedina sredstva iz stava 1. ovog člana obavezno zajednički koriste za sve organe uprave ili za dva ili više organa uprave i odrediti način zajedničkog korištenja tih sredstava.

Član 97.

Ministarstvo za trezor institucija BiH donosi propise i opće akte o materijalno- finansijskom poslovanju organa uprave.

POGLAVLJE XI - PROPISI I DRUGI AKTI ORGANA UPRAVE

Član 98.

Organi uprave donose opće akte iz svoje nadležnosti u cilju omogućavanja izvršavanja zakona, te donose pojedinačne akte.

Organi uprave mogu donositi akte iz stava 1. ovog člana, samo kad su za to izričito ovlašteni zakonom.

Član 99.

Opći akti u skladu s ovim zakonom su: uputstva, instrukcije i naredbe (u daljem tekstu: opći akti).

Uputstvom se propisuje način rada u obavljanju određenih poslova uprave iz nadležnosti organa uprave.

Instrukcijom se utvrđuju bliža pravila i uputstva za rad na provođenju i primjeni određenih zakona i drugih propisa.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opći značaj.

Opći akti iz st. 2., 3. i 4. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

POGLAVLJE XII - NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 100.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija, putem upravne inspekcije.

O načinu vršenja nadzora iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe od čl. 83. do 89. ovog zakona.

POGLAVLJE XIII - PRIMJENJIVANJE ODREDBI OVOG ZAKONA NA ODREĐENE ORGANE I SLUŽBE U BiH

Član 101.

Odredbe ovog zakona o sredstvima za rad organa uprave shodno se primjenjuju na Parlamentarnu skupštinu, Predsjedništvo, Vijeće ministara i njihove službe i pravosudne institucije ako za pojedine od tih organa, službi i institucija zakonom nije drugačije određeno.

Odredbe ovog zakona o rukovodiocima organa uprave, njihovim zamjenicima i rukovodećim državnim službenicima shodno se primjenjuju na rukovodioce, njihove zamjenike i rukovodeće državne službenike u stručnim službama organa uprave i drugih organa, ako zakonom nije drugačije određeno.

POGLAVLJE XIV - KAZNE NE ODREDBE

Član 102.

Novčanom kaznom od 2.000 KM do 8.000 KM kaznit će se za prekršaj javna korporacija, komora, javno preduzeće (društvo), agencija i drugo pravno lice, kao i institucija s javnim ovlaštenjima:

- ako na zahtjev organa uprave ne dostavi izvještaj, podatke i informacije iz oblasti svoje djelatnosti (član 26. stav 2. i član 38. stav 2.);
- ako zahtjev stranaka ne rješavaju u propisanim rokovima (član 39);
- ako ne postupe po podnesenoj predstavi, prijedlogu ili pritužbi stranke i u propisanom roku ne daju pismeni odgovor (član 41.);
- ako po službenoj dužnosti ne pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija ili ako zahtijevaju da stranke pribavljaju ta uvjerenja i javne isprave (član 42.);
- ako inspektoru onemogućavaju vršenje inspeksijskog nadzora i ne daju mu potrebne podatke i obavještenja (član 74. stav 3.);
- ako ne postupe po preventivnim mjerama inspektora ili po rješenju inspektora (čl. 76. i 78.);
- ako se građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima onemogućava ili otežava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa (član 89. stav 1.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM i odgovorno lice u organu uprave, agenciji ili instituciji sa javnim ovlaštenjima.

Novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM kaznit će se upravni inspektor ako ne postupi po zahtjevu iz člana 89. stav 2. ovog zakona.

Član 103.

Novčanom kaznom od 1.000 KM do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj javna korporacija, komora, javno preduzeće (društvo), agencija i drugo pravno lice, ako organu uprave ne dostavi u propisanom

roku tražene podatke ili akte u vezi s postupanjem u upravnom postupku, vršenju upravnog nadzora ili praćenjem stanja u određenoj oblasti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom od 200 do 800 KM i odgovorno lice u javnoj korporaciji, komori, javnom preduzeću (društvu), agenciji, organu uprave i drugom pravnom licu.

Član 104.

Novčanom kaznom od 150 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave ako ne postupi po odredbama čl. 11., 35., 39., 41., 42., 43., 70., 79., 81. i članu 89. ovog zakona.

Član 105.

Odgovornim licem u organu uprave u smislu člana 102. do 104. ovog zakona smatra se rukovodilac organa uprave, inspektor, kao i državni službenik koji je zadužen da neposredno izvrši određeni posao, a nije izvršio taj posao ili je izvršio radnju suprotno datoj obavezi.

Član 106.

Postupak za prekršaje po odredbama ovog zakona provodi institucija određena zakonom.

Sredstva koja organi iz stava 1. ovog člana naplate izricanjem novčanih kazni u prekršajnom postupku, koji provedu na osnovu ovog zakona ili drugog zakona, prihod su Budžeta.

POGLAVLJE XV - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 107.

Vijeće ministara propisat će načela za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave, kao i kancelarijsko poslovanje u organima uprave u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rukovodioci organa uprave koji su u skladu s odredbama člana 61. ovog zakona ovlašteni za donošenje propisa za provođenje pojedinih odredbi ovog zakona donijet će te propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 108.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje se primjenjivati Zakon o državnoj upravi u Republici Bosni i Hercegovini ("Službeni list RBiH", broj 26/93, prečišćen tekst).

Član 109.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH" i u "Službenom glasniku Republike Srpske".

PS BiH broj 87/'02
30. septembra 2002. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Mariofil Ljubić, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
dr. **Nikola Špirić**, s. r.